

Johanne Fløes foredrag om kvinder på talerstolen

Taler

Johanne Fløe
Medlem af Dansk
Kvindesamfund, Taars

Dato

20. maj 1928

Sted

Brønderslev

Omstændigheder

Foredrag holdt ved Dansk Kvindesamfunds Distriktsmøde i Brønderslev d. 20. maj 1928.

Hvad kan der gøres for at overvinde Kvindens Fordom mod mundtlig at fremsætte sin Mening offentlig?

Jeg læste for en Til [sic] siden et Digt i jydsk Mundart om et Par Ægtefolk:
»Tammes og Stine«. Tammes er bleven valgt til Rigsdagsmand, Stine er stolt og glad paa hans og egne Vegne, han skal sandelig ikke komme til at staa til Skamme derovre i København, saa sandt Stine kan gøre noget dertil.

Tammes' Overfrakke bliver vendt, og Stine børster med egen Haand hans Tøj og fjerner Pletter, og saa er det ydre i Orden. Hun synes, at hun nok kan være sin Mand bekendt, hvad dette angaar.

Dog er hendes Glæde langt fra ublandet, thi saa megen Samfundskundskab har hun, at hun ved, at har de taget Tammes til Rigsdagsmand, saa forlanges der ogsaa noget af ham igen — thi med Ret følger Pligt — men hvad det egentlig er, man kan og vil forlange af Tammes, er hun ikke ganske klar over.

Der er dog især en Ting, hun frygter, og denne Frygt lægger sig som en Mare over hendes Sind. Og jager Sønnen fra hendes Leje. » Sæt nu, de skulde finde paa at sætte Tammes til at taal (tale). For det ved hun, at selv om Tammes efter hendes Mening kan alle andre Ting, hvad Talegaver angaar, saa er det hans Akilleshæl, hans svage Punkt.

Nu har Kvinderne, takket være Dansk Kvindesamfunds Arbejde, gennem snart 60 Aar, og takket være Tidens til Dels deraf ændrede Tænkemaade, næsten alt

det ydre i Orden, og dog klages der med Rette over, at den kvindelige Indflydelse er altfor ringe, og set fra D. K.s Synspunkt, er det maaske heller ikke altid de Kvinder, der kommer i Forgrunden, som er de bedste Talsmænd for Kvindesagens Idéer, eller de, der har Føling med og Forstaaelse af, hvad der lever og rører sig i de bedste Kvinder i vort Folk.

Men møder man i Samfundsarbejdet en mindre heldig Forgrundsfigur af Kvindekønnet, saa bliver alle Kvinder og alt Kvindevirke udenfor Hjemmet tit bedømt efter netop hende: «Saadan er nu en Gang Kvinderne.»

Men har man endnu for faa kvindelige Talsmænd paa Tinge og formener man endnu Kvinderne Adgang til Landets Prædikestole, saa er hendes Røst og Indflydelse ligesaa lidt som Mandens knyttet til nogen bestemt Stand eller Stilling, ejheller til Rigsdagssal eller Prædikestol, for der er den og vil vedblivende være for ringe, saa længe Mandens og Kvindens Røst ikke lyder jævnbyrdige i det borgerlige Liv.

Kvinderne er selv noget Skyld i dette — de har Sagerne i Orden som Tammes, men det kniber med Talegaverne. Kvinderne maa lade deres Stemmer lyde og give deres Mening til Kende ved alle vigtige Afgørelser ude i Samfundet, og derved berede Jordbunden — saa vil med Tiden Dørene aabne sig for hende til Kirkesal og Rigsdagsbænk, saa Menighedslivet og Lovgivningsarbejdet i anderledes og højere Grad præges af Kvindehjerte og Kvindetanke end nu.

Kvinder kan jo i de fleste Tilfælde fremsætte deres Tanker og Meninger uden Hindring udefra, hvad er det, der afholder saa mange Kvinder derfra?

Jeg tror, dels det er Mangel paa Mod og som Følge deraf Mangel paa Øvelse. Det er jo heller intet Under, at Modet mange Gange er ringe, naar man har foreholdt Kvinden, at hun ved at tale offentlig trodsede baade menneskelige og guddommelige Love og har ført baade Profeter og Apostle i Marken mod hende.

Hvad det angaar med at faa Øvelsen, saa er der jo ingen, der forhindrer hende i at forsøge at faa denne, thi nu viser man ikke mere Kvinden bort fra og ned af Landets Talerstole. Men ve hende, hvis Forsøget falder uheldigt ud. Man fortæller, at Pallas Athene sprang i fuld Rustning ud af Zeuz' Pande, saadan skal der ogsaa helst straks være noget fuldtfærdig over Kvinden som Taler, ellers kan

hun tie og som Tyskerne siger: »Holde Kæft, Trit og Retning«.

En anden Ængstelse hos Kvinderne opstaar ved den ubarmhjertige Kritik, de møder indenfor egne Rækker – der er Kvinde Kvinde værst.

Paa mange Maader mærker man ogsaa indenfor D. K. den kvindelige Fordom mod mundtlig at udtale sig offentlig. Det er ofte Grunden til, at det er svært at faa Formænd til Kredsene og ikke Mangel paa villende og dygtige Kvinder.

Det kan ikke hjælpe, at man, omend i det smaa er noget af en Moses, har mange Føreregenskaber og klare Tanker, naar man altid maa have Aron ved sin Side til at fremsætte disse Tanker. Nej, sine [sic] Tankebørn maa man selv føde til Verden, omend det sker med Smerte.

Jeg tror, alt det vil bedres meget, naar det næste Slægtled af Kvinder kommer til, de, som aldrig har kendt disse Fordomme eller noget af det, der lænkebandt Fortidens og til Dels Nutidens Kvinder.

Fortids- og Nutidskvinder har den Fordel fremfor kommende Kvindeslægter, at de stred i Kampens Hede og vidste, hvad Sejren kostede. Til den ny Slægt kastes Sejrens Frugter, som Æblet i Aladins Turban; de kommer let til det meste, men endnu er vi ikke kvindesagligt set kommet længere, end at ogsaa den ny Slægt maa belæres om Ansvar. Dette sker paa bedste Maade, naar Dansk Kvindesamfund aabner sine Kursus — praktiske Kursus og Kursus i Samfundslære, og søger at dygtiggøre de unge til fuldtmyndigere Borgere.

Jeg tror ikke paa, at det kan gennemføres at holde særlige Talekursus for Kvinder, men kunde vi gennem Kreds- og Distriktsarbejdet gøre noget for at rejse Modet paa dette Omraade, var [sic] det nok værd at forsøge.

Hvis vi ikke allerede har det, saa forsøg med Diskussionsmøder hjemme i Kredsene, hvor vi maa se at faa Kvinderne til at udtale sig.

Og vi maa forsætte med Distriktsmøderne o. s. v. Mens jeg omtaler Distriktsmøderne, vilde jeg gerne henstille til Kreds- og Distriktsstyrelsen, om det ikke vilde være heldigt og formaalstjenligt, om vi, som man gør nogle Steder, gik over til to Dages Distriktsmøde, i hvert Fald maatte vi altid have en hel Dag til vor Raadighed, og saa mere end hidtil lade Forhandlingsmødet være det

vigtigste.

Foredrag har vi jo nu om Dage meget let Adgang til, men Kredsarbejdet kan vi ikke hver Dag drøfte med hinanden. Det vilde sikkert ogsaa hjælpe for at faa flere Kvinder til at udtale sig, naar der var bedre Tid og som Følge deraf mere Ro, hvad jo især har meget at sige for den mindre øvede Taler.

Som jeg før har nævnt, kunde Skov-Kirstine fra Taars, da hun tog til Orde i de gudelige Forsamlinger, trykket af den Tids stærke Fordomme mod kvindelige Talere, kun tale om Aftenen, naar Lyset var slukket, og da man spurgte hende, hvorfor hun saa vilde tale, naar det var saa svært, svarede hun: »Hvis Kvinderne tie, skal Stenene raabe.«

Kilde

Fløe, Johanne. 1928. Kvinden og samfundet, nr. 15, s. 174-176.

Kildetype

Dokumentation i avis, magasin e.l.

Tags

Foredrag, Kvindebevægelsen

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/johanne-floees-foredrag-om-kvinder-paa-talerstolen>